

Pohled na lom z jihozápadní stěny

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ
PLÁNEK KATEŘINA ČERNÁ

ČESKÉ LOKALITY

KOSOV

Dnes si představíme lom, jehož voda určitě patří mezi ty nejčistější, které v České republice máme. V zimě tu je prakticky „bazénová“ viditelnost, která dosahuje i dvaceti metrů a místy je tak prakticky vidět přes celou šířku lomu. Přesto tento lom není moc navštěvovaný a to hlavně z důvodu velmi špatného přístupu. Těžba zde začala na začátku dvacátého století v souvislosti s rozšířením cementárny Králův Dvůr. S tou byl lom nejdříve spojen lanovkou a později byl vybudován kilometr dlouhý tunel s pásovým dopravníkem. Lom je vlastně stále v provozu a v jeho vrchní části se stále těží, nás však zajímá nejspodnější, dnes již zatopené, patro.

KRAJ: Středočeský
NEJBLIŽŠÍ MĚSTO: Jarov, Beroun
GPS: 49°56'18.50"S 14°3'7.47"E
TYP: lom
MAXIMÁLNÍ HLOUBKA: 6 m
PRŮMĚRNÁ VIDITELNOST DLE SP: 7 m
NEJLEPŠÍ OBDOBÍ NA NÁVŠTĚVU: Celoročně, v létě bývá zakaleno od „koupačů“, nejlepší je to v zimě pod ledem.
PROVOZOVATEL: Velkolom Čertovy schody, a. s. – stále se jedná o dobývací prostor, kam je oficiálně vstup zakázán.
VSTUP: nejlepší vstup do vody je od severu, kde se dno postupně svažuje.
PLNĚNÍ LAHVÍ: ne
PŮJČOVNA POTÁPĚČSKÉHO VYBAVENÍ: ne
UBYTOVÁNÍ: ne
MOŽNOST PARKOVÁNÍ: Pokud se vám podaří sehnat klíče, můžete zaparkovat přímo u vody, jinak musíte věci nosit několik stovek metrů.
STRAVOVÁNÍ: Na místě není, lze využít restaurace v Berouně.

Rak bahenní (*Astacus leptodactylus*)



Zajímalo by mě, kdo si dal tu práci a vozík sem dotáhl





U přineseného masa se shromažďují až desítky raků



Když budete pozorně koukat, uvidíte i hrouzka, který je velký jen několik centimetrů

PŘÍJEZD NA LOKALITU: Na D5 sjed'te na exitu 18 na Beroun, podjed'te dálnici a pokračujte podél řeky a přes nadjezd přes železnici, po asi 500 metrech dojedete do obce Jarov, kde odbočte doprava a dojed'te až na konec obce ke hřbitovu. To je místo, odkud to máte k lomu nejbliž'e, aniž byste porušili zákaz vjezdu, k vodě to je odsud cca 1 km. Po polních cestách se dá k vodě dostat i blíže, nechci ale nikoho nabádat k porušování předpisů, kdo chce, tak si je určitě najde na mapách, kde jsou značené.

POPIS LOKALITY: Lom je stále dobývacím prostorem a oficiálně je sem tedy vstup zakázán, ve skutečnosti se to ale samozřejmě moc nedodržíje. V létě tu potkáte desítky plavců, jindy zase lidi na procházce, rozhodně to není liduprázdné místo. Vodní plocha má rozměry cca 150 x 50 metrů a maximální hloubku jen 6 metrů, přesto díky vynikající viditelnosti je ponor zde velkým zážitkem. Pokud budete lom obeplavávat proti směru hodinových ručiček od severu, narazíte nejdříve na nákupní vozík. Kousek za ním je pak staré potrubí, které nejspíše sloužilo k odčerpávání vody z lomu. V jižní části lomu pak můžete narazit na malý dětský kočárek, takzvané golfové hole. Z živočichů tu určitě narazíte na raka a to na raka bahenního, kterému se tu daří velmi dobře a jeho populace je poměrně početná. V zimě sem potápěči nosí maso, na kterém pak raci hodují, na jednom místě tak můžete spatřit i několik desítek krmících se raků. Pokud budete dobře koukat pod kameny, můžete tu najít i hrouzka obecného. Žádné další živočichy tu ale zatím nenajdete.

ATRAKCE POD VODOU: nákupní vozík, potrubí, dětský kočárek

PODVODNÍ FAUNA: raci, hrouzci

JINÉ ZAJÍMAVOSTI: Lom je zajímavý i z geologického hlediska, dají se tu najít zkameněliny hlavonožců a jiných mořských živočichů a rostlin.

DŮLEŽITÉ INFORMACE: Pokud se sem vydáte v létě, je dobré vyrazit buď brzy po ránu, nebo až skoro na noční ponor, přes den je voda díky velkému množství plavců poměrně zkalená.

NEJBLIŽŠÍ BAROKOMORA: Všeobecná fakultní nemocnice, IV. Interní klinika, U nemocnice 2, Praha 2



Pokud se vám podaří sehnat klíče, dá se zaparkovat až u vody



Malý dětský kočárek najdete v jižní části lomu



Hrouzci se rádi ukrývají v řasách a pod kameny

Uprostřed obrázku je vstup do vody a kousek vpravo zatopený les

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ
PLÁNEK KATEŘINA ČERNÁ

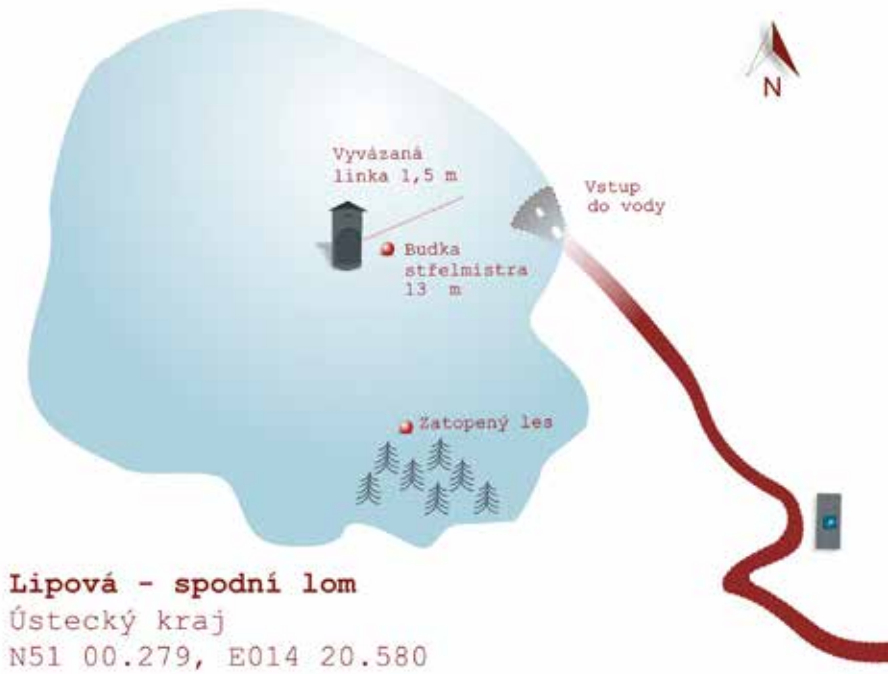
ČESKÉ LOKALITY

LIPOVÁ

SPODNÍ LOM

Tento lom zná zatím jen velmi málo potápěčů, což je dáno hlavně tím, že je zatopen teprve krátce. Těžba byla v tomto lomu ukončena teprve před osmi lety, následně se lom začal zatápět spodní vodou. Současné hladiny dosáhla voda v roce 2011 a od té doby se drží na prakticky stejné úrovni. I díky tomu je zde voda velmi čistá a viditelnost na české podmínky nadstandardní. Lipová je zároveň jednou z nejseverněji položených obcí v České republice, potápění zde má tedy i jedno NEJ – nejsevernější potápění v Česku. Tedy abych byl úplně přesný tak ne na lomu, o kterém je tento článek, ale o druhém lomu v této obci, který je asi 300 metrů severněji, a o kterém se dočtete více v některém z příštích vydání časopisu BUDDY.

KRAJ: Ústecký
NEJBLIŽŠÍ MĚSTO: Lipová, Rumburk
GPS: 51° 0'16.74"S 14°20'34.80"E
TYP: lom
MAXIMÁLNÍ HLOUBKA: 15 m



Tlakový výměník jako pozůstatek po těžbě

PRŮMĚRNÁ VIDITELNOST DLE SP: 3 m
NEJLEPŠÍ OBDOBÍ NA NÁVŠTĚVU: celoročně
PROVOZOVATEL: není
VSTUP: Do vody se dostanete z jediného místa, po bývalé příjezdové cestě do lomu, ta je na začátku přehrazena velkými kameny, mezi kterými se ale dá protáhnout. Cesta pak pokračuje i pod vodou.
NEJBLIŽŠÍ PLNÍRNA: František Binder, Mariánská 532, Česká Lípa, tel. 604 668 183, cena 8 Kč/l; nutná předchozí telefonická domluva
MOŽNOST PARKOVÁNÍ: Auto se dá zaparkovat kousek od vstupu do vody při kraji cesty. V létě počítejte s více parkujícími auty plavců.
STRAVOVÁNÍ: Na místě žádné, nejbližší je Restaurace U Pytláka, Lipová 377.
PŘÍJEZD NA LOKALITU: Projedete Šluknovem a přijedete do Lipové, tady v dolíku u krámu odbočte doleva. Pokračujte po cestě zhruba kilometr a před mírným stoupáním odbočte doprava. Po zhruba 350 metrech odbočte

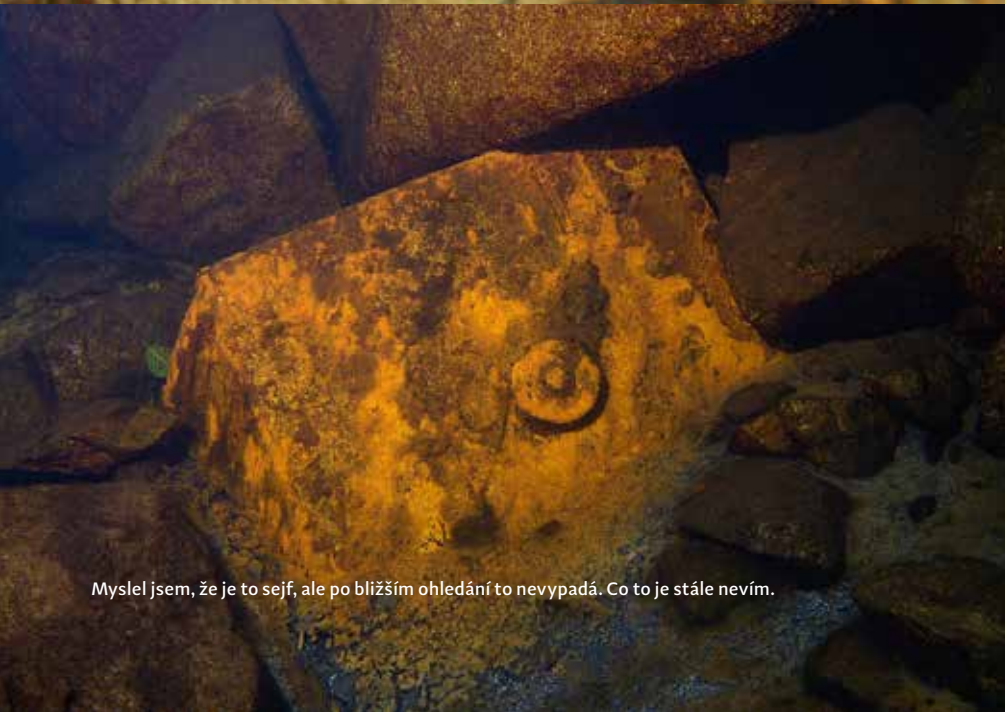
Tenhle čolek to měl už asi za sebou...



Od tohoto kolíku je vyvázána linka k budce střelmistra, která je ve 14 metrech



Díky malému počtu ryb tu můžete narazit na čolky, na snímku čolek horský



Myslel jsem, že je to sejf, ale po bližším ohledání to nevypadá. Co to je stále nevím.

znovu doprava, cesta je tu již úzká a rozbitá, po 100 metrech odbočte doleva na polní cestu, která stoupá nahoru k lomu, po 250 metrech máte lom přímo před sebou.

POPIS LOKALITY: Lom má přibližně kruhový tvar o průměru cca 90 metrů. Kousek od vstupu do vody v hloubce cca 1,5 metru je vlevo od původní cesty na železném kolíku vyvázána linka, která vede k budce střelmistra. Ta se nachází skoro v nejhlubším místě lomu – ve čtrnácti metrech. U ní však většinou bývá velmi špatná viditelnost. Naopak v horních pasážích lomu bývá viditelnost velmi dobrá, dosahuje až deseti metrů a to většinou i v létě. Kousek od vyvázané linky můžete najít i další pozůstatky po těžbě, například velké železné ypsilon nebo tlakovou nádobu. I v jiných částech lomu můžete narazit na další drobné pozůstatky po těžbě. V jižní části lomu pak najdete zatopený les, v něm jsem na podzim 2015 poprvé zahlédl ryby a to hejno bělic. Lom je totiž jinak zatím na větší život chudý, kromě těchto bělic tu zatím žádné ryby nebyly spatřeny, ale právě díky tomu tu najdete spoustu menšího života, jako jsou čolci, pijavice, nebo v hojném počtu zastoupené koretry*.

ATRAKCE POD VODOU: budka střelmistra, zatopený les, drobné pozůstatky po těžbě (hadice, tlaková nádoba, železné háky, apod.)

FAUNA: bělice, čolci, pijavice, koretry
JINÉ ZAJÍMAVOSTI: Pár set metrů odsud je další lom Lipová, ten je výrazně větší a díky tomu, že pod deseti metry bývá většinou špatná viditelnost, není jeho dno zatím prakticky prozkoumáno.

DŮLEŽITÉ INFORMACE: Při parkování u lomu nechávejte vždy průjezdnou cestu, pohybuje se po ní lesní a zemědělská technika.

NEJBLIŽŠÍ BAROKOMORA: Almedea, Masarykova 94, Ústí nad Labem

* **KORETRY** jsou larvy komárů rodu Chironomus flavicans, jejichž výskyt je vázaný na čisté stojaté vody. Jde o průhledné larvy, jež se volně vznášejí ve vodě, které jsou však dravé. Larva „bílá“ či „sklovitá“ se vyskytuje v chladných a čistých vodách s minimálním nebo žádným výskytem ryb. Mají vysoký obsah proteinu, což vítají coby krmivo chovatelé středních a větších akvarijních ryb.



Začíná se tu vyskytovat i sladkovodní houba



Již prázdná schránka najády



Drobných pozůstatků po těžbě je tu stále spousta